

Juridische succesjes

HARM NIESEN

Roeke(n)loze provincies

recht

Wet en

Vóór het jaar 2002 was het niet mogelijk om een juridische procedure te beginnen tegen beslissingen van de overheid om al of niet soorten te bestrijden of te bejagen. Alleen de Tweede Kamer kon een minister tot de orde roepen.

Als dat al eens gebeurde, dan steevast in de verkeerde richting: boeren en jagers wilden regelmatig nog meer dan een ministerie wilde toestaan. Het beleid werd, zeker in onze ogen, volledig bepaald door jachtgezinden. Toen in 2002 de Flora- en faunawet van kracht werd

kregen opeens de provincies het voor het zeggen. Zij bepaalden, en ook nu nog onder de nieuwe Wet Natuurbescherming, waarvoor ontheffingen, vergunningen en vrijstellingen worden verleend. Daarbij gaat het er dus om af te wijken van de algemeen geldende regel dat vrijwel alle zoogdieren en vogelsoorten beschermd zijn. Dat moet zorgvuldig worden onderbouwd en de bewijslast berust bij degene, die vindt dat een beschermde soort bestreden moet worden. Tegen tientallen van in onze ogen onterecht verleende ontheffingen spant De Faunabescherming jaarlijks bij de provinciale rechtbanken een juridische procedure aan. Waarna de verliezende partij in veel gevallen hoger beroep aantekent bij de Raad van State, die vervolgens een onherroepelijke uitspraak doet. "Overwinningen" in deze

strijd zijn echter niet altijd wat ze lijken. Als een verleende ontheffing door de rechters vernietigd wordt, gebeurt dat dikwijls omdat een provincie onvoldoende informatie of bewijzen heeft geleverd. Dat betekent maar al te vaak, dat de provincie het met een aangepaste ontheffing nogmaals probeert. Je zou kunnen zeggen, dat wij de provincies leren hoe ze beter onderbouwde ontheffingen moeten maken. Maar daar zijn wij niet voor. Wij proberen door het aanvechten van al die ontheffingen tot een duurzame, betere bescherming van soorten te komen.

Beroep en bezwaar

In de loop der jaren zijn we daarom veel selectiever geworden in het aanvechten van ontheffingen en maken we ook bij elke zaak gebruik

van een gespecialiseerde advocaat. Ondanks deze beperking lopen er op dit moment nog een tiental juridische procedures. Zo begrijpen onze donateurs direct, waarom we ze zo hard nodig hebben, juridische procedures zijn duur. In april 2016 verleende de provincie Zuid-Holland een ontheffing aan jagers om roeken te schieten, vanwege de grote schade die ze zouden aanrichten aan maïs, graan en fruit. Er zou in het zuidelijk deel van de provincie sprake zijn van een toenemende populatie van wel 2000 paar. Al bij de zitting van de provinciale commissie beroep en bezwaar bleek er veel niet te kloppen. Vóór 2014 werden er ook roeken bestreden, maar daarna niet meer. In de twee jaar daarna was er echter geen sprake van een toename van de schade. Kortom, een relatie aantonen tussen

*Foto's: Harm Niesen
en Geurt Besselink*

Boeren zijn ervan overtuigd, dat vee niet wil grazen op plaatsen waar ook ganzen grazen en poepen. Er zijn vele bewijzen van het tegendeel. En ze zouden blij moeten zijn met de gratis mest van de ganzen.

Provincies grijpen, gebaseerd op onjuiste aannames en tellingen, naar draconische maatregelen

schade en bestrijding was niet mogelijk. Ook bleken er achteraf geen 2000 paar in de provincie te broeden, maar slechts 600 paar en de tendens was duidelijk dalende. Dit was aanleiding voor de provincie om de ontheffing aan te passen en jaarlijks niet meer dan 40 roeken te laten schieten. Alsof dat in de praktijk controleerbaar zou kunnen zijn. En alsof de gemiddelde jager het verschil zou kunnen

zien tussen een zwarte kraai en een roek. Nadat er twee broedseizoenen voorbij waren gegaan, waarin de ontheffing driftig werd toegepast en in ieder geval één roekenkolonie geheel is verdwenen, besliste de rechtbank uiteindelijk eind september dit jaar, dat de ontheffing onterecht was verleend en dat hij dus werd vernietigd. Is hiermee de kous dan af?

Argumentatie

Dat is zeer de vraag. De rechtbank kwam tot het oordeel, dat de provincie de ontheffing volstrekt onvoldoende had onderbouwd. De kans bestaat daarom, dat de provincie in een later stadium met een nieuwe ontheffing en een betere onderbouwing komt. En de provincie kan nog in beroep bij de Raad van State. Het succesje zit er vooral in, dat wij niet geloven dat het de provincie Zuid-Holland zal lukken om met een waterdichte argumentatie voor een nieuwe ontheffing te komen. Maar het is bepaald geen garantie dat de roek in bijvoorbeeld het oosten van het land met rust zal worden gelaten. Daar zijn meer en grotere kolonies en navenant meer klachten over

deze prachtige vogel. Het laatste schot op een roek, al of niet bewust, is vast nog niet gelost. Op de grauwe gans zeker ook niet. Daarvan worden er jaarlijks meer dan honderdduizend geschoten, duizenden vergast en tienduizenden van hun eieren beroofd. Omdat ze ernstige schade zouden aanrichten aan kostbare gewassen als gras en riet en er geen geweldloze manier zou bestaan om dat te voorkomen. Het jaarlijks afmaken van die gigantische aantallen ganzen zou het probleem wel oplossen. Met dit alles zijn wij het niet eens. Alle provincies streven er door middel van deze draconische maatregelen naar, de aantallen in de zomer in ons land verblijvende grauwe ganzen terug te brengen

naar het aantal uit 2005. Al zeker sinds 2007 wordt deze intensieve bestrijding uitgevoerd, maar noch de schade, noch de aantallen grauwe ganzen nemen af. Dat probeerden we al veel langer aan te tonen, maar zonder veel succes, tot 18 oktober 2017. Toen deed de Raad van State uitspraak en vernietigde daarmee de ontheffing van de provincie Utrecht om via de bovengenoemde manieren te trachten de aantallen zomerse grauwe ganzen terug te brengen tot die uit 2005. De Raad van State oordeelde dat de provincie niet kan aantonen dat dat doel binnen afzienbare tijd bereikt zou kunnen worden. En daarmee is de ontheffing in strijd met de Europese Vogelrichtlijn. Het ziet er niet naar uit dat de provincie er spoedig in zal slagen aan te tonen, dat het beleid wel effect sorteert. En in de

meeste andere provincies is de situatie niet veel anders. Dat klinkt hoopvol. Misschien dat we het in de nabije toekomst voor elkaar kunnen krijgen dat deze kostbare en zinloze ganzenslachten tot het verleden behoren.

